

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

16. An qui legitimè impeditus non potest irr Romam pro absolutione,
teneatur illam per literas obtinere à Sacra Pœnitentiaria? Difficultas verò
est, an facultas à jure Episcopis permissa in tali ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

reservata, poterit absolvi, juxta dicta. Et hæc omnia docet Dicastillus ubi *supra*. quibus ego adhareo, & valde notanda esse puto, quia casus potest frequenter accidere, & de facto accidit.

6. Notandum est hic obiter, quod quando in sacra Penitentiaria quis peteret facultatem pro uno indigente licentia, ut possit absolvi pro una vice, non censetur exclusus ipse petens; Ita ex Lugo docet Dicastillus. *ubi supra* *dub. 3.* incidente *num. 355*. Sed quid dicendum, an si aliquis petat facultatem à Superiori pro una vice pro casibus reservatis, includatur in hac petitione ipsemet petens, ita ut dicta facultate uti possit pro sua persona. Hoc dubium ego alibi pertractavi, & me citato pertractant Lugo, & Dicastillus. *ubi supra*, quibus adhæret Leander de Sacram. *tom. 1. tract. 3. disp. 1. 2. quest. 55*. asserit enim in hoc casu attendendam esse intentionem, & consuetudinem, quam concedentes talem facultatem habent. Nam si Superior concedat petenti facultatem absolvendì à reservatis, tunc non possit petens virtute illius facultatis absolvi ab alio; si verò Superior det petenti facultatem non absolvendì, sed eligendì Confessarium pro una persona pro una vice, ut faciat se absolvere à reservatis; tunc non excluditur ipse petens, sed potius includitur, & ita potest illa facultate pro ipsemet uti. Et huic sententiæ ego libenter adhareo, nam *ubi supra* non ita clarè me locutum fuisse rectè observat contra Lugum, Pater Dicastillus.

RESOL. XVI.

An qui legitime impeditus non possit ire Romam pro absolutione, teneatur illam per literas obtinere à Sacra Penitentiaria?

Difficilis verò est, an facultas à jure Episcopis permisa in tali casu se extendat ad omnes culpas, & censuras Sedi Apostolica reservatas?

Et quid in casu hæresis?

Et notatur, quod Episcopus potest subditos impeditos absolvere ab excommunicatione Papali sive occulta, sive publica, non audita Confessione sacramentali, & sic subditus absolutus à censura, poterit deinde à quocunque Confessario absolvi à culpa, & in prædictis casibus sive Episcopus, sive subditus sint intra diocesim, sive extra? Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 9.

& interim non possit absolvi à suo Episcopo, prout *supra*? Plerique Doctores respondent affirmative, hoc scilicet, casu posse etiam absolvi à suo Episcopo, asserendo pro regula, quòd is, qui non potest ire, neque teneatur scribere, vel mittere. Quæ sententiæ, etsi vera sit in theoria; tamen contrarium observatur in praxi, maxime cum non urgeat etiam aliqua causa, quæ constituat periculum in mora, ratione Eucharistiæ sumenda, vel Missam celebrandi, officium exercendi, &c. Videmus enim semper, occurrente simili casu, scribi Prælato, vel Penitentiariæ, & ab eis facultatem expectari. Ratio hujus praxis, secundum me est; quia semper quando quis absolvitur ad reincedentiam, prout datur absolutio ratione impedimenti non perpetui; ubi commode poterit adire habentem facultatem super censuram, à qua sic fuit absolutus; etiam tenetur per se, vel per alium, nempe, Confessarium, vel per scripturam petere absolutionem simplicem, & absolutam, idèo tutius est, ne multiplicentur entia sine necessitate, ut nunc compareat, vel scribat, tangit post Sanchez, etsi loquatur in alio casu, scilicet, absolutionis in articulo mortis, Bonacina *disp. 1. de censur. quest. 3. punct. 3. numer. 5.* & in propriis terminis loquendo, *ibidem, puncto 2. numer. 4.* ubi: *Ego verò existimo; non esse credibile, Papam velle ab Episcopo absolutionem impendi, quando pater recursus ad Sedem Apostolicam.* Ita Leo *ubi supra*.

3. Seclusa itaque tali praxi, loquendo secundum opinionem Doctorum, puto sententiam negativam esse probabilissimam. Et confirmatur: nam, ut docent Layman, Henriquez, Avila, Duardus, & alij, Matritensis, v.g. impeditus ire Romam, non tenetur adire Nuntium ibi commorantem; sed potest absolvi ab Episcopo; quòd magis dicendum est non teneri, si Romæ moretur, adire Sacra Penitentiariam. Et ratio est; quia jura in signum specialis reverentiæ, ac privilegij requirunt, ut pro absolutione Summus Pontifex adeatur: si ergo idem Summus Pontifex adiri non possit, cessat reservatio papalis, & devolvitur casus ad proprium Ordinatum. Confirmatur ex Avila, & Duardo: nam post Papam, Episcopus est Pastor ordinarius, & proprius; & consequenter Episcopus, in his casibus impedimenti adeundi Papam, absolvit tanquam proprius Pastor, & potestate ordinaria, quæ sublata erat ei per reservationem; restituta verò est existente impedimento recurrendi ad Papam: ergo absolvere potest hujusmodi impeditos, tamen à Legato, si velint, absolutionem obtinere queant. Accedit quòd hæc reservatio casuum papalium, respectu Episcopi, est odiosa, cum in episcopali deroget; ergo strictè est interpretanda. Addi etiam possit quoad Legatum id, quod dicit Molina *tom. 4. de just. tract. 3. disp. 58. num. 5.* sine speciali privilegio non possunt absolvere Legati, nisi ab excommunicatione contracta ob enormem Clerici percussorem, non autem ab aliis censuris papalibus: quia in jure id expressum est tantum de illa excommunicatione. Sed alij Doctores videntur extendere dictam Legati à latere facultatem etiam alias censuras, saltem ubi adest impedimentum adeundi Papam.

4. Ad caput autem, *Ea noscitur*, ab Altherio adductum, ad probandum esse recurrendum ad Legatum, cum fieri potest, ab impedito accedere ad Papam. Respondet Duardus, ex eo id non probari generaliter; nam ibi absolutus (inquit) ideò tenebatur comparere coram Papa, vel ejus Legato; quia absolutio illa fuerat impensa ab excommunicatione ob Clerici percussorem, à qua potest absolvi, non solum à Papa, sed etiam ab ejusdem Legato, quare (subdit) licet concedamus, quòd in eo casu, quando ab-

Ref. 11 à. i. è. ge doctrinà §. Afferro tercia, & §. Verum ego.

Sup. hoc Nuntio in Ref. 1. not. præter tæ, ad medium §. 1. & seqq. & in Ref. 2. §. ult. in principio. & in Ref. 3. §. Sed magis. & in Ref. 4. §. Adverte quod. & in Resolut. 6. §. Ego. in fine, vers. adde.

Sup. hoc pro Legato in tom. 5. tr. 2. ex doctrina Ref. 61. cur. in fine §. 2.

Quod hoc...
Alibi dicta...
de doctrina...
de materia...
de anno...

Ab hoc in...
tom. 1. tr. 1.
Ref. 1. &
de doctrina...
de materia...
de anno...

solutio obtineri potest à Legato, non est tribuenda ab Episcopo; quoad alios tamen casus Sedi Apostolica reservatos id negatur, cum super illos potestatem non habeat Legatus. Sed melius respondetur in dicto cap. *Ea noscitur*. & in dicto cap. *Quamvis*. nihil aliud haberi, quam quod Clericorum percussores non ab alio, quam à Romano Pontifice, vel ejus Legato absolvi possunt, præterquam si canonico impedimento detineantur, quominus Romanum Pontificem adire possint; ubi, cum nulla fiat mentio Legati Apostolici, cum non dicatur, si sunt impediti adire Romanum Pontificem, vel ejus Legatum; idem Textus potius favet huic posteriori sententia. Et hæc omnia docet etiam Bossius *Supra, dub. 5. num. 23.*

5. Et si aliter sentiendum esset, vix unquam posset Episcopus absolvere à papali censura, cum ferè semper sint Religiosi, qui potestate absolventi ab excommunicationibus Papæ reservatis sunt præditi. Dicendum est igitur, quod extraordinaria potestas concessa Legato, aut Religiosis, non tollit ordinariam Episcoporum, quibus jus commune potestatem in necessitate circa censuras Papæ reservatas tribuit easque tollendi.

6. Verùm difficultas est, an prædicta facultas absolventi legitime impeditos, physice, vel moraliter, adire Papam, à jure Episcopis permessa, sese extendat ad omnes culpas, & censuras Sedi Apostolica reservatas, ita ut nulla sit excipienda; Sanchez *lib. 2. cap. 13. num. 37.* affirmat solum casum hæresis non comprehendi sub dicta facultate absolventi, idque propter strictissimam ejus reservationem; quando in generali concessione omnium censurarum papalium, etiam contentarum in Bulla Cæne, non intelligatur comprehensa absolutio excommunicationis ob hæresim contractæ. Et hanc opinionem, quoad omnes casus in Bulla Cæne Sedi Apostolica reservatos, amplexus est Martinus Bonacina *rom. 3. de censuris in Bulla Cæne contentis, disp. 1. quest. 22. punct. 2. num. 23.* asserens, sibi probabilius videri, Episcopum, aut alium non posse, per se loquendo, hoc tempore absolvere ab excommunicationibus Bullæ legitimè impeditum adire Romanum Pontificem: tum ob dictam rationem, quod Bulla in reservatione excipit tantum articulum mortis: tum, quia arbitratur ita esse usu receptum: tum, quia contrarium nullo jure sufficienti probari potest. Nec suffragari potest ratio desumpta ex epicheia, scilicet, ex benigna Summi Pontificis voluntate, qui non debeat præsumi voluisse absolutionem reservare, & denegari illi, qui vel omnino non potest, vel saltem sine magno incommodo nequit adire Sedem Apostolicam: quia in dicta Bulla Cæne in clausula reservata expressè constat de contraria Summi Pontificis intentione. Et hanc opinionem tenet etiam Ugol. *de cens. in Bull. Cæn. part. 3. c. 2. §. 4. n. 2.*

7. His tamen non obstantibus, Bossius, *ubi supra dub. 2. num. 17.* putat, Episcopos vigore illius facultatis generalis sibi à jure concessæ absolventi legitime impeditos adire eum à quo essent aliàs absolventi, etiam hoc tempore, (quoties non patet aditus ad Papam, vel nisi cum magna difficultate, incommodo, & mora,) posse absolvere subditos à quacumque culpa, & excommunicatione papali, etiam in Bulla Cæne contenta, tametsi ob crimen hæresis contractæ, sub onere tamen se presentandi Papæ, ne, scilicet, pro dilatione absolutionis periculum imminet animæ, &c. quod certè immineret, si prior sententia esset vera: nam ex ea sequeretur, quod qui pateretur perpetuum, vel diuturnum impedimentum, non posset toto illo tempore absolvi, quod contingere non posset hæc magno animæ pe-

riculo, & spiritali detrimento, cum per totum illud longum temporis spatium existeret privatus communione fidelium, participatione Sacramentorum, & Ecclesiæ suffragiis, quamvis à contumacia recessisset, & paratus esset parere Ecclesiæ mandatis. Ergo, cum sit eadem ratio de omnibus casibus papalibus, in casu perpetui, vel diuturni impedimenti, censenda est in Ecclesiæ adesse, & perseverare eadem dispositio.

8. Et tandem Bossius respondens ad argumenta contraria Bonacina, & aliorum, sic concludit: [Itaque Episcopi, etiam hodie, facultate illa generali absolventi legitime impeditos, possunt absolvere in omnibus casibus occultis, vel publicis Papæ reservatis in illo Decreto, & declaratione Clementis VIII. expressis: scilicet, in omnibus casibus Bullæ Cæne & in excommunicatione contracta, vel ob violationem immunitatis Ecclesiæ, juxta Constitutionem Gregorij XIV. quæ incipit: *Cum aliis nonnulli*. vel ob violationem clausuræ ad malum finem, vel ob provocationem, & pugnam in duello, juxta Decretum Sacri Concilij Trid. & Constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Ad tollendam*, vel ob simoniam realem scienter contractam, vel ob confidentiam beneficalem, vel denique ob percussorem Clericorum.] Hæc ille. Sed quidquid sit de aliis casibus, de quibus nunc non disputo, ego doctrinam viri docti, & amicissimi in casu hæresis non admitto.

9. Non tamen, quod Episcopus potest subditos impeditos ab excommunicatione papali, sive occultam, sive publicam, absolvere, non audita Confessione sacramentali, seu extra Confessionem sacramentalem: nam illa facultas absolventi Episcopo concessa est simpliciter, & absolutè sine limitatione ad forum Sacramenti, aut ad forum conscientia. Quare subditus sic absolutus à censura poterit deinde à quocumque Confessario exposito absolvi à culpa: nam in casibus papalibus ablata censura, cessat reservatio. Potest quoque Episcopus, vigore ejusdem facultatis; absolvere à censuris, seu excommunicationibus papalibus, eisdem impeditos minime sibi presentes, sed absentes, ut postea queant à Sacerdote præsentem à culpa sacramentaliter absolvi. Item pro præfatam facultatem Episcopus eisdem subditos impeditos, censuris papalibus innodatos, presentes, vel absentes absolvere potest, sive ipse sit in propria Diocesi, & subditi absolventi existant extra Diocesim, sive de converso subditi sint in Diocesi, & Episcopus extra Diocesim, sive tam Episcopus, quam iidem subditi existant extra Diocesim. Absolutio namque ab excommunicatione, & censura impenditur per jurisdictionem voluntariam, que tam pro foro interno, quam pro foro externo, non circumscribitur loco, potestque extra proprium territorium exerceri. Vide Bossium *ubi supra, dub. 7.*

RESOL. XVII.

An impeditus ire Roman pro absolutione casus Papalis, si sit etiam impeditus adire Episcopum, possit à Parocho, vel à quolibet Confessario absolvi? Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 10.

§. 1. **N**egativè respondet Vasquez, *quest. 91. art. 3. dub. 8. num. 4. & dub. 9. n. 23.* Movetur ex eo, quod Trident. *sess. 14. cap. 7. de reform. dixerit*, Sacerdotem extra articulum mortis nihil posse in casibus reservatis. Idem docet Ugol. *de cens. 1. tabul. 1. cap. 4. §. 4. n. 14.* Bonac. *rom. 3. disp. 1. quest. 22. punct. 2. n. 22.* Duard. *in Bull. Cæn. lib. 3. §. 2. quest. 8. num. 28.*

Sup. hoc lege doctrinam omnium Ref. & §. 5. no. prime hujus Ref. Sup. hoc pro impeditis & casu hæresis in t. 9. tr. 7. Ref. 117. lege ab ejus §. Verum. & magis late & signanter in Ref. 118. §. 1. à lin. 5. & vers. Afero igitur, & si perlegis eas per totas, & alij earum annot. doctrina repleveris, & facili hanc quæst. dissolvere poteris, & ne prætermittas in rom. 5. tr. 8. videre Ref. 23. & alias ejus annot.

Sup. hoc
curiam
na. doct.
na. Ref. 117.
5. in casu
necessario
Ref. 117.
28. &